

> Retouradres Postbus 20904 2500 EX Den Haag

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Duurzaamheid en
Netwerkkwaliteit

Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

Ons kenmerk

IENW/BSK-2019/238947

Bijlage(n)

16

17 DEC 2019

Datum

Betreft

Besluit Wob-verzoek inzake aankoop aandelen Air
France-KLM

Geachte ,

In uw brief van 20 maart 2019, ontvangen op 26 maart 2019, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over het uitbreiden van de Nederlandse zeggenschap over Air France-KLM. Het gaat u om alle opties die zijn overwogen om de zeggenschap te vergroten en niet alleen de aandelenkoop op 26 februari 2019. Uw verzoek heeft betrekking op de tijdsperiode van 1 januari 2017 tot en met 20 maart 2019 (datum verzoek). U heeft dit verzoek ook ingediend bij de Ministeries van Financiën, Economische Zaken en Klimaat en Algemene Zaken.

U vraagt onder meer om:

1. Notulen van overleg met andere ministeries over het vergroten van de zeggenschap over Air France-KLM;
2. Notulen van overleg met vertegenwoordigers van de Franse Staat over de Nederlandse wens de zeggenschap over Air France-KLM te vergroten;
3. Correspondentie met relevante gremia.

Procedure

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd op 26 maart 2019.

Op 3 april jl. is er vanuit het Ministerie van Financiën telefonisch contact met u geweest. Daarbij is aangegeven dat dit ministerie aanspreekpunt is voor de verzoeken. Daarbij is een behandelvoorstel gedaan en afdoening met deelbesluiten, zodat uw verzoek zou kunnen meelopen in de afhandeling van andere verzoeken over hetzelfde onderwerp. Na uw reactie op 5 april en overleg daarover is de afspraak gemaakt dat een eerste deelbesluit betrekking zou hebben op de periode 1 januari 2019 tot en met 8 maart 2019.

Verder is daarbij aangegeven aan u dat ten behoeve van dit eerste deelbesluit betrokken worden alle documenten en communicatie met beleidsinhoudelijke feiten over de aandelenaankoop vanaf DG-niveau, hetgeen ook geldt voor de overige verzoeken. Deze afbakening geldt ook voor het verzoek bij mijn ministerie.

In de brief van 18 april 2019 is de beslistermijn met vier weken verdaagd tot uiterlijk 21 mei 2019.

In een e-mail van 6 juni 2019 bent u door het Ministerie van Financiën erover geïnformeerd dat alle door u opgevraagde stukken zijn geïnteriseerd en worden beoordeeld en in verband met de afstemming met de andere betrokken ministeries meer tijd nodig is. Daarbij is aangegeven dat u eind juli nader zou worden bericht.

Voor de afstemming met de betrokken ministeries en het vragen van een zienswijze aan Air France/KLM is nog enige tijd nodig geweest.

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Duurzaamheid en
Netwerkkwaliteit

Datum
17 DEC 2019

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/238947

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn ten behoeve van het eerste deelbesluit 23 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst die deel uitmaakt van dit besluit. U treft de inventarislijst aan als bijlage 2 bij dit besluit.

Een aantal documenten is betrokken bij uw verzoek aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en treft u aan op de inventarislijst bij het besluit van dit ministerie. Voor de beoordeling van de documenten verwijs ik naar dat besluit.

Besluit

Ik heb besloten uw verzoek gedeeltelijk te honoreren door 14 documenten deels openbaar te maken. Voor de overige 9 documenten wijs ik uw verzoek af. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Overwegingen

Bescherming persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e)

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In diverse documenten zijn namen van ambtenaren en derden opgenomen. Hoewel ambtenaren en derden in hun beroepshalve functioneren als zodanig niet ten volle een beroep kunnen doen op bescherming van hun persoonlijke levenssfeer, geldt dit in beginsel wel voor gegevens als namen, telefoonnummers (werk en privé), e-mailadressen en handtekeningen en parafen van bestuurders, ambtenaren en personen van andere organisaties. Namen en andere naar een persoon herleidbare gegevens zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken van dergelijke informatie verzetten.

Het vraagt een belangenafweging en daarbij spelen volgens de rechtspraak verschillende aspecten een rol, zoals de functie van de ambtenaar en de mate waarin sprake is van een publieke functie, waardoor de betrokkenen in de openbaarheid treedt of de namen in de openbare bronnen traceerbaar zijn. Dit geldt in ieder geval voor personen vanaf een bepaald functieniveau die zich in de

openbaarheid presenteren vanuit hun functie. Tevens is van belang de positie en verantwoordelijkheid van de betrokkene bij de taakuitoefening. Daarnaast is van belang de controleerbaarheid van de taakuitoefening. Zo worden namen van ambtenaren die krachtens mandaat stukken hebben ondertekend, openbaar gemaakt, omdat volgens de jurisprudentie deze ambtenaren in beginsel hebben te aanvaarden dat met deze bevoegdheid hun namen naar buiten komen.

In de documenten in dit geval betreft het deels namen van personen die in de openbaarheid treden. Deze namen worden openbaar gemaakt. De namen en contactgegevens van beleidsambtenaren en personen werkzaam bij andere organisaties die geen publieke functie hebben of mandaat hebben om stukken te ondertekenen worden niet openbaar gemaakt. Er is geen publiek belang bij openbaarmaking van de betreffende persoonsgegevens. Ik ben van oordeel dat het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in die gevallen zwaarder weegt dan het algemene, publieke belang van openbaarheid. Deze namen zijn daarom onleesbaar gemaakt.

Persoonlijke beleidsopvattingen uit intern beraad (artikel 11)

Artikel 11, eerste lid van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Artikel 11, tweede lid, van de Wob bepaalt, dat over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede democratische bestuursvoering informatie kan worden verstrekt, maar niet in tot personen herleidbare vorm.

Op grond van artikel 1, onder c, van de Wob wordt onder intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid. Een persoonlijke beleidsopvatting is "een opvatting, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten" (artikel 1, onder f, van de Wob).

Als documenten van intern beraad worden blijkens de toelichting op de Wob en bestendige jurisprudentie o.a. aangemerkt: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijke leidinggevenden, correspondentie tussen ministeries of andere bestuursorganen onderling en concepten van stukken. Ook documenten afkomstig van externe personen of organisaties die bij de beleidsvorming en besluitvorming worden betrokken kunnen als documenten bestemd voor intern beraad worden aangemerkt. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Bestuurskern
Dir.Luchtvaart
Afd. Duurzaamheid en
Netwerkkwaliteit

Datum
17 DEC 2019

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/238947

Een aantal categorieën documenten die ik onder artikel 11, eerste lid, schaar, licht ik hieronder nog nader toe.

Bestuurskern
Dir.Luchtvaart
Afd. Duurzaamheid en
Netwerkkwaliteit

Documenten nr. 8 betreft e-mailcorrespondentie tussen ambtenaren over de situatie bij Air France KLM. Deze correspondentie bevat uitwisseling van visies en voorstellen voor in te nemen standpunten en zijn aan te merken als persoonlijke beleidsopvattingen. Voor zover er informatie van feitelijke aard in staat, is deze informatie zodanig verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen dat die daar niet los van kan worden gezien. Het is vaste rechtspraak dat feitelijke gegevens die zo nauw zijn verweven met persoonlijke beleidsopvattingen dat het niet mogelijk is ze te scheiden, evenmin openbaar worden gemaakt.

Datum
17 DEC 2019

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/238947

De documenten betreffen daarnaast interne ambtelijke nota's van ambtenaren aan de bewindspersonen ter voorbereiding van overleggen en gesprekken met vertegenwoordigers van Air France en KLM. Deze nota's s bevatten gesprekspunten, analyses, opties en adviezen. Deze zijn aan te merken als persoonlijke beleidsopvattingen. Ook in deze documenten is sprake van een zodanige verwevenheid van feiten en beleidsopvattingen dat deze zijn te scheiden.

Ik zie in dit geval geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob, informatie te verstrekken die niet herleidbaar is tot personen en hun persoonlijke beleidsopvattingen. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering dat de standpunten van ambtenaren en bewindspersonen worden betrokken in de publieke discussie.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling (artikel 10, tweede lid, onder g)

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van de gevraagde informatie zou het bedrijf namelijk onevenredig kunnen benadelen. Bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat concurrentiegevoelige informatie vertrouwelijk blijft. Openbaarmaking van de inhoud van de contacten met de KLM en Air France KLM zou tot een onevenredige benadeling kunnen leiden van de Nederlandse overheid, de KLM en Air France KLM, omdat aannemelijk is dat openbaarmaking de verhoudingen zal belemmeren en daarmee constructief overleg ook voor de toekomst ernstig kan frustreren. Het belang bij het voorkomen van onevenredig nadeel weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking. Gelet hierop maak ik passages uit de documenten met nrs 1, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 15, 20, 22 en 23 niet openbaar.

In de documenten met nrs 14, 19, 21 en 22 betreft het brieven en correspondentie met de betrokken onderdelen van Air France KLM en hun vertegenwoordigers. Het gaat bij deze documenten om informatie van partijen die zij hebben gedeeld in de verwachting dat ze als deelnemers aan het overleg en de onderhandelingen vrijuit van gedachten kunnen wisselen, zonder de vrees dat deze gedachtewisselingen in de openbaarheid worden gebracht. Ter bescherming van de belangen van de Staat en van deze derden, die deze informatie hebben

gedeeld in het vertrouwen dat de informatie vertrouwelijk bleef, is het – zeker gezien de gevoelige aard van het onderwerp- gerechtvaardigd aan deze belangen zwaarder gewicht toe te kennen. Het belang van het functioneren van het bestuursorgaan wordt bij openbaarmaking ernstig geschaad.

Bestuurskern
Dir.Luchtvaart
Afd. Duurzaamheid en
Netwerkkwaliteit

Gelet op het voorgaande staat artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob aan openbaarmaking van de documenten met nrs 14, 19, 21 en (passages uit) 22 in de weg.

Datum
17 DEC 2019
Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/238947

Niet-openbaar in verband met niet zelfstandig leesbare informatie

Ter afsluiting wijs ik er u erop dat na de beoordeling en het onleesbaar maken van informatie op basis van de uitzonderingsgronden in de Wob, er in sommige documenten geen informatie overblijft over de bestuurlijke aangelegenheid, die voor afzonderlijke openbaarmaking in aanmerking komt. Het betreft in die gevallen niet relevante procesinformatie en/of futiliteiten, waarvan het zinledig is deze openbaar te maken, zoals aanhef- en groetregels.

Het openbaar maken van vrijwel volledig onleesbaar gemaakte documenten (met slechts de aanhef en groetregel) levert geen zinvolle bijdrage aan het belang van openbaarheid en deze documenten verstrek ik u dan ook niet (vgl. ABRvS 12 juli 2017, ECLI:NL:RVS:2017: 1789).

Wijze van openbaarmaking

De documenten die (gedeeltelijk) openbaar worden gemaakt, treft u bij dit besluit in de vorm van een digitale kopie aan.

Plaatsing op internet

De openbaar gemaakte stukken worden geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Afschrift aan belanghebbenden

Een afschrift van dit besluit zend ik aan de belanghebbenden.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE DIRECTEUR-GENERAAL LUCHTVAART EN MARITIEME ZAKEN

Dhr. mr. ing. J.H. Dronkers

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u terecht bij de hierboven genoemde contactpersoon.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan een belanghebbende tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, ter attentie van Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, afdeling Algemeen Bestuurlijk-Juridische Zaken, postbus 20906, 2500 EX, Den Haag.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
- d. een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen.
- e. zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt.

Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift.

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Duurzaamheid en
Netwerkkwaliteit

Datum

17 DEC 2019
Ons kenmerk

IENW/BSK-2019/238947